

नैमय (von निमय) m. *Handelsmann* Vāṭ. beim Schol. zu Çiç. 4, 11.

नैमित्त (von निमित्त) adj. *die Zeichen betreffend*, — erklärend gaṇa ṣṭayanaḍi zu P. 4, 3, 73. So ist wohl auch st. निमित्त m. *Zeichendeuter* zu lesen H. 482, Sch.

नैमित्तिक (wie eben) gaṇa उक्थादि zu P. 4, 2, 60. 1) adj. *aus einer Ursache entstehend*, subst. *Wirkung*: निमित्तनैमित्तिकयोः क्रमः Çāk. 189. Śāṃhjak. 42. — 2) adj. *mit einem bestimmten Anlass verbunden*, durch eine bestimmte Veranlassung hervorgerufen, eventuell, zufällig (Gegens. नित्य, सप्तिहिक, स्वाभाविक) Z. d. d. m. G. IX, LXXIII. Kāṭ. Çr. 15, 4, 22. 16, 7, 2. Schol. S. 31, 11. 41, 22. Āçv. Çr. 9, 1. MBh. 3, 1131. 7, 2194. Mār. P. 30, 1. fgg. Daçak. in Benf. Chr. 180, 21. Colebr. Misc. Ess. I, 121. Kull. zu M. 2, 25. Vedāntas. (Allah.) No. 7. Schol. zu Kap. 1, 19. Bhāṣāp. 27. 153. 154. Tarkas. 18. लय, प्रलय Bhāṣ. P. 8, 24, 7 (vgl. I, XLVIII). Mār. P. 46, 38. ब्राह्मणमृत्विजं वृणीत ऋषिमार्षेयं मुधातुदक्षिण-मनैमित्तिकम् *nicht bloss zu dieser bestimmten Veranlassung berufen oder der nächste beste Kauç.* 67. f. Ī Mār. P. 16, 41. 30, 25. Bhāṣ. P. 7, 15, 11. या (von नैमित्तिक?) MBh. 12, 12719. Mār. P. 30, 24. नैमित्तिकत्व n. nom. abstr. Schol. zu Kap. 1, 11. — 3) m. *Zeichendeuter* gaṇa उक्थादि zu P. 4, 2, 60. H. 482, Sch. (wo fälschlich ने). Vjutr. 96. Spr. 430. Çāk. Cu. 107, 21. Davon nom. abstr. ०ल Vjutr. 70.

नैमिष m. patron. von निमिष gaṇa तैत्त्वत्यादि zu P. 2, 4, 61.

नैमिष (von निमिष) n. N. pr. einer Waldgegend (und ihrer Badeplätze), in welcher Sauti den dort wohnenden Ṛshi das Mahābhārata erzählte, MBh. 1, 1. 3. 7275. 7817. 3, 6079. पृथिव्या नैमिषं तीर्थमत्तरोत्ते च पुष्करम् । त्रयाणामपि लोकानां कुरुतेत्रं विशिष्यते ॥ 7073. 8037. fgg. 8302. 7, 2098. 8, 2086. 12, 13801. 13, 1696. 1719. Hariv. 11. Ragh. 19, 1. Bhāṣ. P. 1, 4, 4. 7, 14, 31. Verz. d. Oxf. H. 8, b, No. 46. 9, a, No. 47. 83, b, No. 140. 148, a, No. 318. नैमिषायन (ने + घयन) *im N.-Walde sich aufhaltend* Bhāṣ. P. 3, 20, 7; viell. ist नैमिषायण zu lesen, welches gleich नैमिषीय, नैमिषेय wäre. नैमिषा: m. pl. *die Bewohner des Naimisha-Waldes* MBh. 8, 2100. नैमिषनृप Varāh. Brh. S. 11, 61. Der Wald soll den Namen daher bekommen haben, weil in demselben ein Heer von Ungöttern in einem Augenblicke (निमिष) seinen Untergang fand.

नैमिषि m. patron. von निमिष gaṇa तैत्त्वत्यादि zu P. 2, 4, 61.

नैमिषीय (von नैमिष) m. pl. *die Bewohner des Waldes Naimisha* (nach Vināyaka in Ind. St. 1, 214, N. 4 = निमिषक्षेत्रसंबन्धिनः) ०याणां सत्तम् Çāk. Br. 26, 3. Pañkav. Br. 25, 6, 4 (०शीय). Khāṇḍ. Up. 1, 2, 13. sg. N. pr. eines Autors Verz. d. Oxf. H. 163, a, 5. adj. *zum Walde Naimisha in Beziehung stehend*: सत्त MBh. 9, 2161. कुञ्ज 2175. नैमिषीयोपाख्यान Bhāṣ. P. 1, 1 in der Unterschr.; st. dessen नैमिषेयो Verz. d. B. H. No. 475.

नैमिषेय adj. *im Walde Naimisha sich aufhaltend*: ऋषयः MBh. 3, 6079. 9, 2155. 2159. Liṅga-P. in Verz. d. Oxf. H. 44, a, 3 v. u. 44, b, 3. Vgl. u. नैमिषीय am Ende.

नैमिष्य m. pl. = नैमिषीय Kāṭ. 10, 6 in Ind. St. 3, 469.

नैमय m. = निमय Tausch AK. 2, 9, 81. H. 869.

नैम्ब adj. von निम्ब Azadirachta indica Juss.: पत्त Varāh. Brh. S. 53, 117.

नैयप्रोध (von न्यप्रोध) P. 7, 3, 5. Vop. 7, 4. 18. und नैयप्रोध (die weni-

ger richtige Form) adj. *von der Ficus indica kommend*, daraus gemacht u. s. w. Çāt. Br. 12, 7, 2, 14 (parox.). 9, 1, 3. ०पाद 5, 3, 5, 13. Kāṭ. Çr. 15, 4, 48. नैय ० TBa. 1, 7, 8, 7. TS. 3, 4, 8, 4. नैयप्रोध n. *die Frucht der Ficus indica* gaṇa लतादि zu P. 4, 3, 164. AK. 2, 4, 1, 18. Ait. Br. 8, 16. — Vgl. नैयप्रोध.

नैयङ्कव adj. *von der न्यङ्कु genannten Antilopenart kommend* u. s. w. Vop. 7, 4. 18. चर्मन् Uḡgaval. zu Unādis. 1, 18. — Vgl. न्याङ्कव.

नैयत्य (von नियत) n. *Selbstbeherrschung* Wils.

नैयमिक (von नियम) adj. *der Regel entsprechend*; subst. n. *Regelrechtlichkeit*: कृताभिषेकनैयमिकावश्यकः Bhāṣ. P. 5, 8, 1.

नैयार्थ adj. *über den न्याय handelnd*, denselben erklärend gaṇa ṣṭayanaḍi zu P. 4, 3, 73.

नैयार्थिक (von न्याय) adj. subst. *die Gesetze des Syllogismus kennend*, ein Dialectiker; insbes. ein Anhänger der Njāja-Lehre gaṇa उक्थादि zu P. 4, 2, 60. MBh. 1, 450. R. Gorr. 2, 116, 1. H. 862. Schol. zu Kap. 1, 25. Schol. zu Ġaim. 1, 6 (नैयार्थ ०). 27. केवल ० P. 2, 1, 49. Sch. Verz. d. B. H. 160 (नैयार्थक). ०दर्शन Praab. 85, 8; nach den Scholl. nicht नैयार्थिकानां द०, sondern नैयार्थिकं द० *die Njāja-Lehre betreffend*.

नैयार्थिक adj. subst. = न्यासमधीते वेद् वा gaṇa उक्थादि zu P. 4, 2, 60.

नैरञ्जना (von निरञ्जन) f. N. pr. eines in die Gaṅgā sich ergießenden Flusses in Magadha, der heutige Niladjan, Lalit. ed. Calc. 311. 16. 317, 5. 327, 8. 338, 7. 9. 339, 14. 340, 2 u. s. w. Vie de HIOUEN-THSANG 140. HIOUEN-THSANG I, 367. 435. WASSILJEW 10 (in der russ. Ausg. निर०; vgl. Lalit. ed. Calc. 305, 14). SCHIEFFNER, Lebensb. 244 (14), 252 (22).

नैरर्त्य (von निरर्त्त) n. *Ununterbrochenheit* Jōgas. 1, 14. Sūrjas. 14, 8. Daçak. in Benf. Chr. 185, 8. Kull. zu M. 9, 271. ०र्येण ununterbrochen, beständig Çāk. zu Brh. Ār. Up. S. 248. Pañkāt. 198, 21. Kull. zu M. 2, 187. Schol. zu Ġaim. 1, 17.

नैरपेक्ष्य (von निरपेक्ष) n. *Abwesenheit aller Rücksicht. Gleichgültigkeit* Kap. 3, 68. Kull. zu M. 7, 161.

नैरयिक (von निरय) m. *Höllenbewohner* H. 22.

नैरर्थ्य (von 2. निरर्थ) n. *Sinnlosigkeit* Mār. P. 26, 23.

नैरात्म्य n. nom. abstr. von निरात्मन् Burn. Intr. 318. N. 2. नैरात्म Ind. des KANDJUR No. 173.

नैराश्य (von निराश) n. *der Zustand dessen, der sich keiner Hoffnung mehr hingiebt, Hoffnungslosigkeit, Verzweiflung*: येनाशाः पृष्ठतः कृत्वा नैराश्यमवलम्बितम् Hit. I, 137. नैराश्यात्तनुमध्यमा N. 19, 7. Vid. 260. ०श्यमापन्नः MBh. 1, 8157. ०श्यमगमत्परम् 3, 15136. ०श्यमुपज्ञामतुः 12. 5030. R. 6, 72, 49. 85, 10. गृहीत ० Rāga-Tar. 3, 191. 4, 360. न त्वेव कार्यं नैराश्यमस्माभिर्विज्ञयं प्रति MBh. 8, 357. R. 4, 49, 11. जल ० Wasser zu finden MBh. 1, 2839. पुत्रदर्शन ० 2, 701.

नैरास्य (von निरास) m. Bez. eines über Waffen gesprochenen Zauberspruches (um sie wieder zurückzubringen) R. 1, 30, 6.

नैरुक्त (von निरुक्त) adj. *das Nirukta betreffend*, dasselbe erklärend gaṇa ṣṭayanaḍi zu P. 4, 3, 73. auf der Etymologie beruhend, etymologisch erklärt: नाम नैरुक्तमेतत् MBh. 13, 4485. 4489. m. ein Kenner der Etymologie, der wahren Bedeutung der Wörter Nir. 1, 12. 6, 11. 11, 19, 29. 31. 12, 10. 13, 9. M. 12, 111. Ind. St. 2, 39, N.